

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2016. november 24.*

„Tagállami kötelezettségszegés — 2009/147/EK irányelv — A vadon élő madarak védelme — Különleges védelmi területek — 85/337/EGK irányelv — Egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata — 92/43/EGK irányelv — A természetes élőhelyek védelme”

A C-461/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2014. október 7-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Hermes, E. Sanfrutos Cano, D. Loma-Osorio Lerena és G. Wilms, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

a **Spanyol Királyság** (képviseli: A. Gavela Llopis, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, M. Berger, A. Borg Barthet (előadó), E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2016. február 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Spanyol Királyság, mivel a „Campiñas de Sevilla” különleges védelmi területen (a továbbiakban: KVT) nem tette meg a megfelelő intézkedéseket a fajok természetes élőhelytípusai és élőhelyei károsodásának, valamint azon fajok zavarásának megakadályozására, amelyek számára e területeket kijelölték, nem teljesítette a 1997.

* Az eljárás nyelve: spanyol.

március 3-i a 97/11/EK tanácsi irányelvvel (HL 1997. L 73., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 151. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.; a továbbiakban: 85/337 irányelv) 3. cikkéből, a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 20., 7. o.; a továbbiakban: madárvédelmi irányelv) 4. cikkének (4) bekezdéséből és a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.; a továbbiakban: élőhelyirányelv) 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A 85/337 irányelv

2 A 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek. E projekteket ezen irányelv 4. cikke határozza meg.

3 Az említett irányelv 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A környezeti hatásvizsgálat minden egyedi esetre vonatkozóan a 4–11. cikkel összhangban megfelelő módon azonosítja, leírja és értékeli az egyes projektek közvetlen és közvetett hatásait a következő tényezőkre:

- emberek, állat- és növényvilág;
- talaj, víz, levegő, éghajlat és a táj;
- anyagi javak és a kulturális örökség;
- az első, a második és a harmadik francia bekezdésben említett tényezők közötti kölcsönhatás.”

4 Ugyanezen irányelv 4. cikke értelmében:

„(1) [...] az I. mellékletben felsorolt projekteket vizsgálatnak vetik alá az 5–10. cikkel összhangban.

(2) [...] a II. mellékletben felsorolt projektekre, a tagállamok határozzák meg:

- a) esetenkénti vizsgálattal; vagy
- b) a tagállamok által megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján,

hogy a projektet alá kell-e vetni az 5–10. cikknek megfelelő vizsgálatnak.

A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy az a) vagy a b) pontnak megfelelő mindkét eljárást alkalmazzák.

(3) Amikor a (2) bekezdés alkalmazásában esetenkénti vizsgálatot végeznek, vagy küszöbértékeket, illetve szempontrendszert állapítanak meg, figyelembe veszik a III. mellékletben előírt lényeges kiválasztási szempontokat.

[...]”

- 5 A 85/337 irányelv I. melléklete tartalmazza az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében foglalt projektek jegyzékét. A 7. pontjának a) és b) alpontja alatt említi: „[t]ávolsági vasútvonalak és 2100 méteres vagy azt meghaladó hosszúságú kifizetőpályával rendelkező repülőterek [...] építés[ét]”, valamint az „autópályák és gyorsforgalmi utak építés[ét]”.
- 6 Ezen irányelv III. mellékletének „A projektek helye” című 2. pontja előírja az említett irányelv 4. cikkének (3) bekezdése szerinti kiválasztási kritériumokat illetően:

„A földrajzi területek környezeti érzékenységét, amelyekre a projektek valószínűleg hatással lesznek, különösen a következő pontok figyelembevételével kell értékelni:

- a meglévő földhasználat;
- a terület természeti erőforrásainak gazdagsága, minősége és regenerációs képessége,
- a természetes környezet terhelhetősége, különös figyelmet fordítva a következő területekre:

a) vizes élőhelyek;

[...]

d) természetvédelmi területek és parkok;

e) a tagállamok jogszabályai szerint osztályozott vagy védett területek; [a vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv (HL 1979. L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.) és az élőhelyirányelv] alapján a tagállamokban kijelölt különleges védelem alá helyezett területek;

[...]”

A madárvédelmi irányelv

- 7 A 79/409 irányelvet többször is lényegesen módosították. Így az áttekinthetőség és az észszerűség érdekében az említett irányelvet kodifikálta a madárvédelmi irányelv.
- 8 A madárvédelmi irányelv 1. cikkének megfelelően az irányelv a tagállamok EUM-Szerződésben érintett európai területén természetesen előforduló összes vadon élő madárfaj védelmére vonatkozik. Célja a fajok védelme, kezelése és ellenőrzése, továbbá szabályokat állapít meg hasznosításukkal kapcsolatban.
- 9 Ezen irányelv 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az I. mellékletben említett fajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítása érdekében elterjedési területükön az élőhelyüket érintő különleges védelmi intézkedésekre van szükség.

Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni:

- a) a kipusztulással fenyegetett fajokat;
- b) az élőhelyük meghatározott változásaira érzékeny fajokat;
- c) a kis állományuk vagy korlátozott helyi elterjedésük miatt ritkának minősített fajokat;
- d) az élőhelyük egyedi jellege miatt különleges figyelmet érdemlő egyéb fajokat.

Az állományszintek változásának irányát és ingadozásait az értékelések háttér-információjaként figyelembe kell venni.

A tagállamok a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket e fajok védelme érdekében különleges védelmi területté minősítik, figyelembe véve a fajok védelmi szükségleteit azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

(2) A tagállamok hasonló intézkedéseket tesznek az I. mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok esetében is, szem előtt tartva azok védelmi szükségleteit azon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területen, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell, tekintettel költő-, vedlő- és telelőterületeikre, valamint vonulási útvonaluk pihenőhelyeire. A tagállamok e célból külön figyelmet fordítanak a vizes élőhelyek védelmére és különösen a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekre.

[...]

(4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott védett területek vonatkozásában a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának, illetve a madarak bármiféle zavarásának elkerülése érdekében, amennyiben azok jelentősek e cikk céljai szempontjából. A tagállamok e védett területeken kívül is törekednek az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának elkerülésére.”

- 10 Az irányelv I. melléklete számos más faj mellett az *Otis tardát* (túzok) is említi.

Az élőhelyirányelv

- 11 Az élőhelyekről szóló irányelv célja 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség biztosításához a Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül.

- 12 Ezen irányelv 6. cikkének (1)–(3) bekezdése előírja:

„(1) A tagállamok megállapítják a különleges természetvédelmi [helyesen: természetmegőrzési] területek védelméhez szükséges intézkedéseket, megfelelő esetben beleértve a kifejezetten az egyes természeti területekre kiadott vagy más fejlesztési tervek részét képező intézkedési terveket, továbbá olyan törvényi [helyesen: jogszabályi], közigazgatási vagy szerződéses aktusokat [helyesen: intézkedéseket] is, amelyek az adott természeti területen megtalálható, az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben szereplő fajok ökológiai szükségleteinek megfelelnek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken [helyesen: a természetmegőrzési területeken] található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására [helyesen: a természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának megakadályozására], amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével [helyesen: megőrzésével] kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében [helyesen: továbbá ha a (4) bekezdés másképp nem

rendelkezik,] az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.”

13 Az említett irányelv 7. cikke értelmében:

„A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a 79/409/EGK irányelv értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a 79/409/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.”

A jogvita előzményei és a pert megelőző eljárás

14 A Sevilla (Spanyolország) és Almería (Spanyolország) közötti gyorsvasútvonal megépítésére irányuló projekt „Marchena-Osuna I” és „Marchena-Osuna II”, valamint „Variante de Osuna” szakaszára vonatkozó, 2010 februárjában benyújtott panaszt követően a Bizottság 2011. június 17-én felszólító levelet intézett a Spanyol Királysághoz, amelyben állította, hogy e tagállam nem teljesítette a 85/337 irányelv 3. cikkéből, a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből és az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit. E panasz mellé csatoltak egy, az Andalúziát átszelő vasúti tengelyt érintő munkálatoknak a „Campiñas de Sevilla” KVT-n történő áthaladás során gyakorolt lehetséges hatásairól szóló jelentést.

15 Összességében a projekt egyrészt a meglévő vasútvonalak fejlesztésére és kiigazítására irányuló infrastrukturális munkálatokat, másrészt pedig az új vasúti csomópont üzembe helyezéséhez szükséges további szerelési munkálatokat irányoz elő.

16 A meglévő vasútvonalak fejlesztésére és kiigazítására vonatkozó részt illetően a környezeti hatásvizsgálatot 2006. július 4-én terjesztették nyilvános konzultációra. 2006. november 26-i határozattal az említett vizsgálatnak megfelelően környezeti hatástanulmányt fogadtak el. Az infrastrukturális munkálatokat 2007. december 4-én kezdték meg, és 2009-ben megszakították. Az említett projekt magában foglalja a madarak tekintetében a spanyol hatóságok által 2008. július 29-én KVT-vé minősített természeti területen történő áthaladást. E terület KVT-vé történő minősítésére a szóban forgó projekt spanyol hatóságok általi engedélyezését és az általuk elvégzett környezeti hatásvizsgálatot követően került sor. Ugyanakkor a szóban forgó terület 1998 óta 238. sz. területként már szerepelt az Európa fontos madárélőhelyeinek jegyzékében, azaz az *Inventory of Important Bird Areas in the European Community*ban (a továbbiakban: IBA 98).

17 2011. július 20-án a Spanyol Királyság határidő-hosszabbítást kért a Bizottságtól, amelynek az helyt adott.

18 A Spanyol Királyság 2011. szeptember 20-i levelében válaszolt a felszólító levélre.

19 2013. június 20-i levelével a Bizottság indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben azt kifogásolta, hogy a Spanyol Királyság nem teljesítette a 85/337 irányelv 3. cikkéből, a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből és az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

20 2013. augusztus 21-én a Spanyol Királyság válaszolt ezen indokolással ellátott véleményre, és leveléhez az andalúz kormány mezőgazdasági, halászati és környezetvédelmi regionális minisztere környezetvédelmi és vízügyi hivatala (Spanyolország) (Consejería de Agricultura, Pesca y Medio Ambiente de la Junta de Andalucía) által 2013 júliusában kidolgozott, a keresztirányú vasúti tengely

„Campiñas de Sevilla” KVT madárvilágára gyakorolt hatásainak vizsgálata című jelentést („Análisis de la afección del Eje Ferroviario Transversal a la avifauna de la ZEPA Campiñas de Sevilla”) tartalmazó mellékletet csatolt.

- 21 A Bizottság, mivel azt állapította meg, hogy a Spanyol Királyság által tett intézkedések továbbra sem kielégítőek, megindította a jelen keresetet.

A kereset elfogadhatóságáról

A felek érvei

- 22 A Spanyol Királyság vitatja a kereset elfogadhatóságát, azzal az indokkal, hogy a keresetlevelet a pert megelőző eljárás során hivatkozott kifogástól eltérő kifogásra alapították.
- 23 E tagállam úgy érvel e tekintetben, hogy a pert megelőző eljárás során egyértelműen körülírták a jogvita tárgyát, amely a vasútvonal „Marchena-Osuna I” és „Marchena-Osuna II” szakaszára irányult. Márpedig keresetében a Bizottság azt is felrótta a Spanyol Királyságnak, hogy nem tartotta tiszteletben a 85/337 irányelv követelményeit a 3 km hosszú „Variante de Osuna” szakasz tekintetében, és így kiterjesztette a jogvita tárgyát.
- 24 A Bizottság emlékeztet arra, hogy jogsértési eljárás indult a Sevilla és Almería közötti új gyorsvasútvonalra irányuló projekt „Marchena-Osuna I”, „Marchena-Osuna II” és „Variante de Osuna” szakaszait érintő panaszt követően. Következésképpen jóllehet az eljárásban kifejezetten érintett kötelezettségszegés alapjául szolgáló tények a „Marchena-Osuna I” és a „Marchena-Osuna II” szakaszra vonatkoznak, fontos azon tágabb összefüggésekre is hivatkozni, amelyekbe a projekt illeszkedik.

A Bíróság álláspontja

- 25 Először is meg kell állapítani, hogy jelen esetben sem az indokolással ellátott vélemény, sem az azt megelőző eljárás szabályossága nem vitatott. A Spanyol Királyság ellenben úgy érvel, hogy a keresetlevélben megfogalmazott kifogás eltér attól, amelyet a felszólító levél és az indokolással ellátott vélemény tartalmazott.
- 26 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által a tagállamhoz intézett felszólító levél, majd a Bizottság által kiadott indokolással ellátott vélemény körülhatárolja a jogvita tárgyát; a kereset ezért nem terjeszthető ki. Az ugyanis, hogy az érintett tagállam észrevételeket terjeszthet elő, lényeges biztosítékot jelent; e biztosíték tiszteletben tartása pedig a tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás szabályszerűségének lényeges alaki szabálya. Következésképpen a Bizottság indokolással ellátott véleményének és keresetének ugyanazokon a kifogásokon kell alapulniuk, mint amelyekben a pert megelőző eljárást elindító felszólító levél alapul (2014. szeptember 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-127/12, nem tették közzé, EU:C:2014:2130, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Mindazonáltal a Bizottság a felszólító levelet követően pontosíthatja a kifogásait, amennyiben azok tárgya lényegében változatlan marad (2014. szeptember 3-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-127/12, nem tették közzé, EU:C:2014:2130, 24. pont).
- 28 A jelen esetben meg kell jegyezni, hogy a jogvitának a pert megelőző eljárás során meghatározott tárgya kiterjesztésre vagy módosításra került.
- 29 Meg kell állapítani ugyanis, hogy a „Variante de Osuna” szakaszt nem vizsgálták a pert megelőző eljárás során, következésképpen a keresetet az e szakaszt érintő részében elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A kötelezettségzegésről

A 85/337 irányelv 3. cikkének megsértésére alapított első kifogásról

A felek érvei

- 30 A Bizottság mindenekelőtt pontosítja, hogy nem tagadja, hogy környezeti hatásvizsgálatot folytattak le a szóban forgó projekt egésze vonatkozásában, és nem is állítja, hogy e projektet több szakaszra osztották annak érdekében, hogy a környezetre gyakorolt összehadódó hatásokat kivonják a vizsgálat alól. Az első kifogása így arra a tényre vonatkozik, hogy a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat nem tesz eleget a 85/337 irányelv 3. cikke követelményeinek.
- 31 A Bizottság azt rója fel a Spanyol Királyságnak, hogy nem teljesítette az említett irányelv 3. cikkéből eredő kötelezettségeit, amennyiben nem azonosította, nem írta le, és nem értékelte megfelelően a szóban forgó gyorsvasútvonal környezetre és különösen a madárvilágra gyakorolt hatásait. A vitatott környezeti hatásvizsgálat ugyanis nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a vasútvonal egy környezetvédelmi szempontból érzékeny területen halad majd át, amely terület jelentőségét 1998 óta a tudományos közösség is elismeri, és amely szerepel az IBA 98-ban.
- 32 A Bizottság szerint a szóban forgó környezeti hatástanulmány nem említett a madarak élete szempontjából alapvető jelentőséggel bíró olyan élőhelyeket, mint a vizes élőhelyek, azaz az Ojuelos lagúna. Egyébiránt a szóban forgó területen található madárfajok pusztán felsorolásra kerültek, és nem történt meg a projekt hatásainak az érintett fajok tekintetében történő vizsgálata. Egyébiránt a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat következtetései csak két általános védelmi intézkedésre hívták fel a figyelmet, azaz a munkálatoknak a szaporodási és utódnevelési idényekben történő megszakítására, valamint a madarakat érő áramütés megelőzésére irányuló intézkedések elfogadásának szükségességére.
- 33 A Bizottság hangsúlyozza továbbá, hogy a szóban forgó projekt a munkálatok befejeztét követően is hatást gyakorol majd a madarakra. Valamely gyorsvasútvonal üzemeltetése egyértelműen hatással van a madarak életére, úgy mint a zaj, az ütközés vagy éppen az áramütés veszélye révén, amelyekkel nem foglalkozott a spanyol hatóságok által lefolytatott környezeti hatásvizsgálat. Válaszában a Bizottság előadja, hogy mivel a projekt végső célja új gyorsvasútvonal megépítése és üzembe helyezése volt, a hatások kezdeti vizsgálata során figyelembe kellett volna venni e vonal üzemeltetésének szakaszát, annak elkerülése érdekében, hogy a projekt felaprózása következtetlenségekhez vezessen az elérni kívánt teljes körű környezetvédelem során.
- 34 Mivel a spanyol hatóságok nem vizsgálták megfelelően a szóban forgó projekt környezetre gyakorolt hatásait, nem teljesítették azon kötelezettségüket sem, hogy az említett projekt végrehajtásáról szóló határozat meghozatala előtt tájékoztassák az érintett nyilvánosságot e projekt érintett területre gyakorolt valószínű hatásairól.
- 35 Álláspontja szerint az a tény, hogy a projektben szereplő gyorsvasútvonal párhuzamos egy rendes vasútvonallal, nem korlátozza a madarakra gyakorolt káros következményeket. A gyorsvasútvonal ugyanis erőteljesebb és kiterjedtebb hatással jár a rendes vasútvonal esetében tapasztalható hatásokhoz viszonyítva, amely hatásokat nemcsak a munkálatok és a szükséges létesítmények vonatkozásában, hanem a gyorsvasútvonal későbbi üzemeltetése tekintetében sem vizsgálták megfelelően.
- 36 A Bizottság úgy érvel, hogy a 85/337 irányelv különös jelentőséget tulajdonít a projekt valószínű hatásai vizsgálatának, amikor azt ökológiai jelentőségű területeken kell végrehajtani, különösen ezen irányelv III. mellékletének „A projektek helye” című 2. pontja szerint, amely az említett irányelv 4. cikkének (3) bekezdése szerinti kiválasztási kritériumokat illetően előírja, hogy különös figyelmet kell fordítani a vizes élőhelyekre.

- 37 Egyébiránt a Bizottság szerint a Spanyol Királyság által további környezeti hatásvizsgálatot lefolytatására vállalt kötelezettség megerősíti, hogy a projekt jóváhagyását nem előzte meg e hatások megfelelő vizsgálata.
- 38 A Spanyol Királyság vitatja az állított kötelezettségszegést. Állítja először is, hogy nincs olyan törvényi szabályozás, amely előírja, hogy a környezeti hatástanulmányokban meg kell említeni, hogy valamely terület szerepel-e az Európa fontos madárélőhelyeinek a jegyzékében (a továbbiakban: IBA). A Bíróság ugyanis több alkalommal elismerte, hogy az IBA nem kötelező erejű (1998. május 19-i Bizottság kontra Hollandia ítélet, C-3/96, EU:C:1998:238, 70. pont). A Bíróság csak azt a jogerejét ismeri el, hogy azt a tagállam hivatkozási alapul használhatja annak mérlegelésekor, hogy tudományos bizonyítékok hiányában megfelelő számú és méretű területet nyilvánított-e KVT-vé (2007. június 28-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-235/04, EU:C:2007:386, 26. és 27. pont).
- 39 Így a Bizottság által előadott érv nem bír jelentőséggel a 85/337 irányelv 3. cikkéhez kapcsolódó kötelezettségszegés fennállásának értékelésekor, mivel a környezeti hatásvizsgálat nem vonatkozik az általában a környezetre és különösen a madarakra gyakorolt közvetlen és közvetett hatásokra. Csupán az a körülmény bír jelentőséggel, hogy a környezeti hatásvizsgálat meghatározza az érintett állatvilágot, és lehetővé teszi, hogy megfelelő intézkedéseket fogadjanak el az esetleges káros hatások elkerülése és azok orvoslása érdekében. Márpedig a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat az IBA 98 említése nélkül is teljes mértékben eleget tett e követelményeknek.
- 40 Másodsor, a Spanyol Királyság szerint a vizes élőhelyeket vagy a jogszabályi előírásoknak megfelelően védettnek nyilvánított területeket nem a 85/337 irányelv I. mellékletébe foglalták, hanem annak III. mellékletébe, így az Európai Unió e tényezőket viszonylagos, nem pedig alapvető jelentőségűnek tekinti.
- 41 Harmadszor, ami a Bizottságnak az azon tényre vonatkozó érvét illeti, hogy a tervezettel párhuzamos vasútvonal létezése olyan nem vizsgált erőteljesebb és kiterjedtebb hatásokkal jár, amelyek összeadódhatnak, a Spanyol Királyság előadja, hogy a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat lehetővé teszi annak megállapítását, hogy e hatások lényegesen enyhülnek a meglévő vasútvonallal párhuzamos és attól közel található új vasútvonal megépítésének köszönhetően.
- 42 Negyedszer, a Spanyol Királyság megállapítja, hogy a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat elegendő megelőző és javító intézkedéseket ír elő, azaz a pusztai madarak szaporodási időszakának tiszteletben tartását a munkálatok leállítása révén, e munkálatok felülvizsgálatát követően sétatuk kialakítását a vasútvonalak mentén a madárvilág fajaira gyakorolt közvetlen hatás elkerülése érdekében, valamint a légkörre, a talajra és a vízrendszerre vonatkozó egyéb védelmi intézkedéseket, amelyek szintén erősítik a madarakra gyakorolt káros hatásokat.
- 43 Ráadásul ezen intézkedéseket figyelembe vették az érintet terület egy részének KVT-vé történő nyilvánítására tekintettel.
- 44 Ötödször, a Spanyol Királyság hangsúlyozza, hogy a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat csak a földmunkálatokra, a peronok kialakítására és az elkerítésre vonatkozó projektet érinti.
- 45 Egyébiránt e tagállam úgy érvel, hogy a Bizottság félreértelmezte a spanyol hatóságok új környezeti hatásvizsgálat lefolytatására irányuló szándékát, amennyiben kifejezetten azt tervezték, hogy később új projektet állítanak fel a vasútvonal üzembe helyezéséhez szükséges munkálatok vonatkozásában, amely projekt magában foglalja majd az áramvezeték-hálózatot, amelyet szükségszerűen szintén a megfelelő vizsgálatnak vetnek alá. E tekintetben a Bizottság nem bizonyította, hogy a vizsgálatnak alávetendő két, egymást követő projekt tervezésével veszélyeztették a 85/337 irányelv célját és az abban előírt eljárásokat.

46 Végül a Spanyol Királyság állítja, hogy az a tény, hogy a munkálatok elvégzése során és azt követően nőtt a puszta madárállomány, azt bizonyítja, hogy elegendő volt a lefolytatott vizsgálat. Álláspontja szerint a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat alapján elfogadott intézkedések megvédték a madarakat, és lehetővé tették a szóban forgó irányelvek végső céljának elérését.

A Bíróság álláspontja

- 47 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a környezetre gyakorolt hatások megvizsgálásra irányuló kötelezettség terjedelme a 85/337 irányelv 3. cikkéből következik, amelynek értelmében a környezeti hatásvizsgálat minden egyedi esetre vonatkozóan ezen irányelv 4–11. cikkével összhangban megfelelő módon azonosítja, leírja és értékeli az egyes projektek közvetlen és közvetett hatásait az emberekre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, a levegőre, az éghajlatra és a tájra, az anyagi javakra és a kulturális örökségre, valamint az említett tényezők közötti kölcsönhatásra tekintettel (2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 78. pont).
- 48 A Bíróság számos alkalommal megállapította azt is, hogy a 85/337 irányelv alkalmazási köre kiterjedt és célkitűzései széles körűek (2008. február 28-i Abraham és társai ítélet, C-2/07, EU:C:2008:133, 42. pont). Egyébiránt a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek. E tekintetben ezen irányelv a projektek vagy módosításaik átfogó környezeti hatásvizsgálatát foglalja magában (2008. február 28-i Abraham és társai ítélet, C-2/07, EU:C:2008:133, 42. pont).
- 49 A jelen esetben a Bizottság lényegében azt állítja, hogy a 85/337 irányelv szerint lefolytatott, a Sevilla és Almería közötti gyorsvasútvonal „Marchena-Osuna I” és „Marchena-Osuna II” szakaszokon történő üzemeltetéséhez szükséges – a vágányokon és a vasútvonalon végzett építési munkálatokat, valamint egy megemelt és kibővített peron megépítését magukban foglaló – infrastrukturális munkálatokra vonatkozó környezeti hatásvizsgálat nem megfelelő, mivel nem említi az IBA 98-ban szereplő terület fennállását, és nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a vitatott projekt különös ökológiai jelentőségű területeken történő áthaladást foglal magában.
- 50 E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bizottságot terheli annak bizonyítása, hogy a hivatkozott kötelezettségszegés fennáll. A Bizottságnak kell ugyanis az e kötelezettségszegés fennállásának vizsgálatához szükséges bizonyítékokat a Bíróság előtt bemutatnia, anélkül hogy bármiféle vélelemre támaszkodhatna (2010. május 20-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-308/08, EU:C:2010:281, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Először is, ami a Bizottságnak lényegében arra alapított érvét illeti, hogy a lefolytatott környezeti hatásvizsgálatban meg kellett volna említeni, hogy a vitatott projekt az európai madarak szempontjából jelentős területnek minősült, és hogy a spanyol hatóságok által 2008-ban KVT-ként történő kijelölését megelőzően 1998 óta szerepelt az IBA 98-ban, meg kell állapítani, hogy a Bíróság akként határozott, hogy e jegyzék bár jogilag nem kötelező, azt mint hivatkozott bizonyítékot felhasználhatja annak mérlegelése során, hogy a tagállam megfelelő számú és méretű területet minősített-e KVT-vé (lásd ebben az értelemben: 2007. június 28-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-235/04, EU:C:2007:386, 26. pont).
- 52 Meg kell állapítani, hogy az IBA 98 tartalmazza a Spanyolország területén található, madárvédelmi szempontból jelentős területek aktualizált határozóját, amely ellentétes tudományos bizonyítékok hiányában hivatkozási alapul szolgálhat annak mérlegelésekor, hogy e tagállam megfelelő számú és méretű területet nyilvánított-e KVT-nek ahhoz, hogy védelmet biztosítson a 79/409 irányelv

I. mellékletében felsorolt valamennyi madárfajnak és az ott nem szereplő vándorfajoknak (lásd ebben az értelemben: 2007. június 28-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-235/04, EU:C:2007:386, 27. pont; 2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 30. pont).

- 53 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a 85/337 irányelv egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy a környezeti hatásvizsgálatnak meg kell említenie, hogy az ilyen vizsgálatnak alávetett projekt valamely érintett területe szerepel az IBA-ban. A Bizottság említett érvét el kell tehát utasítani.
- 54 Ami másodszer a Bizottság azon érvét illeti, a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat nem azonosította, nem írta le és nem értékelte megfelelően a szóban forgó projekt környezetre és különösen a madárvilágra gyakorolt hatásait, meg kell állapítani, hogy pontosabb és részletesebb magyarázatok hiányában nem állapítható meg, amint azt a főtanácsnok az indítványa 41. pontjában lényegében megállapította, hogy jogilag megkövetelt módon bizonyításra került, hogy ez az eset állt fenn.
- 55 Ami a szóban forgó projekt által érintett területen jelen lévő madárfajok meghatározását illeti, meg kell állapítani, hogy az IBA 98-ra történő hivatkozás hiánya ellenére a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat megállapítja e területnek a madárvilág tekintetében fennálló különlegességét, tartalmazza a madárvédelmi irányelv I. mellékletében felsorolt madárfajok jegyzékét, többek között az *Otis tardát*, és megállapítja az egyes fajokra alkalmazandó védelmi kategóriát. Ugyanígy az említett vizsgálat meghatároz az e fajok megőrzésére irányuló néhány intézkedést, mint például a munkálatoknak a szaporodási és utódnevelési idényekben történő megszakítását vagy a szaporodásra gyakorolt kedvezőtlen hatás elkerülése érdekében a növényzet március és július hónap között történő eltávolításának a tilalmát. Márpedig a Bizottság nem pontosítja azon okokat, amelyek miatt – a szóban forgó vizsgálatnál különösen érintett projektekre tekintettel – nem voltak elegendők ezen intézkedések.
- 56 Ami harmadszer a Bizottság azon érvét illeti, amely szerint a környezeti hatástanulmány nem terjedt ki az Ojuelos lagúnára, amely egy később KVT-vé minősített területen található, az iratok vizsgálatából kitűnik, hogy e lagúna, valamint annak szerepe és jelentősége szerepelt a szóban forgó környezeti hatásvizsgálatban.
- 57 Ami negyedszer a Bizottság azon érvét illeti, amely szerint a szóban forgó a munkálatok befejeztét követően továbbra is hatást gyakorol majd a madarakra, mivel a gyorsvasútvonal üzemeltetése egyértelműen hatással van a madarak életére, úgy mint a zaj, az ütközés vagy éppen áramütés veszélye révén, amelyekkel nem foglalkozott a spanyol hatóságok által lefolytatott környezeti hatásvizsgálat, meg kell állapítani, hogy az említett vizsgálat nem azonosította pontosan az e veszélyek elkerülése érdekében elfogadandó intézkedéseket.
- 58 Mindazonáltal meg kell jegyezni, amint azt a főtanácsnok az indítványa 37. és 51. pontjában lényegében megállapította, hogy amint azt a Bizottság az indokolással ellátott véleményében, valamint a jelen eljárás keretében hangsúlyozta, a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat nem ellenétes a 85/337 irányelv 3. cikkével, mivel nem vonatkozik a vitatott projekt egészére. A jelen ítélet 26. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által e tekintetben először a válaszában előadott kifogást elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.
- 59 Ötödször a Bizottság előadja, hogy a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat nem vizsgálta kellően a már meglévő vasútvonallal párhuzamos gyorsvasútvonal kiépítéséhez, valamint az említett vasútvonal későbbi üzemeltetéséhez szükséges munkálatokhoz és a létesítményekhez kapcsolódó következményeket.
- 60 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a szóban forgó környezeti hatásvizsgálat bebizonyította, hogy környezetvédelmi szempontból a meglévő vasútvonallal párhuzamos vonalvezetés volt a legmegfelelőbb, és a Bizottság – akinek a jelen ítélet 50. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat

szerint feladata annak bizonyítása, hogy a hivatkozott kötelezettségzegés fennáll – nem támasztotta alá azon állításait, amelyek szerint a két párhuzamos vasútvonal több szempontból is káros hatással lehet a környezetre.

61 Ebből következik, hogy a 85/337 irányelv 3. cikkének megsértésére alapított kifogást el kell utasítani.

A madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének megsértésére alapított második kifogásról

A felek érvei

62 A második kifogásával a Bizottság a gyorsvasútvonal Sevilla és Almería közötti kiépítésével bizonyos, a madárvédelmi irányelv I. mellékletében szereplő madárfajokra gyakorolt káros következményeket rója fel a Spanyol Királyságnak.

63 A Bizottság előadja, hogy a Spanyol Királyság – azzal, hogy jóváhagyta a gyorsvasútvonalnak az IBA 98-ban szereplő területen történő megépítését – megsértette a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése szerinti kötelezettségeit.

64 A Bizottság szerint, mivel a „Campañas de Sevilla” területet késedelmesen, azaz 2008 júliusában minősítették KVT-vé, amikor befejeződött a környezeti hatásvizsgálat, és már a munkálatok is elkezdődtek, a spanyol hatóságoknak meg kellett volna tenniük a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének rendelkezései szerinti megfelelő védelemhez szükséges intézkedéseket (2007. szeptember 20-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-388/05, EU:C:2007:533, 18. pont; 2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 27. pont). E kötelezettség a terület KVT-vé történő minősítéséig fennáll, és a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint annak azelőtt eleget kell tenni, hogy a madarak számának csökkenését megállapítsanak, vagy hogy valamely védett madárfaj eltűnésének veszélye ténylegessé válna (1993. augusztus 2-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-355/90, EU:C:1993:331, 15. pont). Következésképpen a Bizottság megállapítja, hogy az IBA 98-ban szereplő területen áthaladó gyorsvasútvonal engedélyezésével a Spanyol Királyság nem teljesítette a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő azon kötelezettségét, hogy meg hozza a megfelelő intézkedéseket a tiltott ártalmak elkerülésére az e projekttel érintett területeken, amelyeket KVT-vé kellett volna minősíteni.

65 A Bizottság ugyanis azt állítja, hogy az elvégzett építési munkálatok lényegesen megváltoztatták az érintett terület környezeti jellemzőit, többek között a magas peron és a kettős biztonsági korlát miatt. E változások, az álláspontja szerint megakadályozhatták a madarak pihenő-, táplálkozási és dűrgési helyeikhez való hozzáférését.

66 Egyébiránt a Bizottság állítja, hogy a lefolytatott környezeti hatásvizsgálat a 85/337 irányelv 3. cikke szerint elégtelennek bizonyult a szóban forgó projektnek az érintett területen jelen lévő madarakra gyakorolt hatásai és a javító és kiegyenlítő intézkedések tekintetében, ami az e projekt által okozott veszélyek nem megfelelő meghatározásához vezetett.

67 A Spanyol Királyság úgy érvel, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének való megfelelés érdekében nem szükséges az utóbbiban a kifejezetten KVT-vé nyilvánított területek tekintetében előírt eljárások követése. Éppen ellenkezőleg, álláspontja szerint elegendő, ha a tagállamok még e területek besorolását megelőzően a madarak megőrzését és védelmét célzó intézkedéseket fogadnak el. E tekintetben a Spanyol Királyság úgy véli, hogy – a madárvilág fajaira gyakorolt közvetlen hatás elkerülése érdekében többek között a földmunkálatok időpontjainak a madarak szaporodási idejéi alatt történő korlátozásával és a vasútvonal mentén sétautak megépítése, valamint ütközés gátló berendezések felszerelése révén – elfogadta a megfelelő védelmi intézkedéseket.

68 Egyébiránt úgy véli, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdését tiszteletben tartották, mivel a „Campiñas de Sevilla” KVT állománya nemhogy csökkent, hanem nőtt 2001 és 2012 között.

A Bíróság álláspontja

69 A madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése előírja a tagállamok számára azt, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának, illetve a madarak bármiféle zavarásának elkerülése érdekében a KVT-kben, amennyiben azok jelentősek az említett cikk céljai szempontjából.

70 E tekintetben emlékeztetni kell arra először is, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamoknak a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségeket akkor is teljesíteniük kell, ha az érintett területeket nem minősítették KVT-vé, noha fennállt ilyen irányú kötelezettség (2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 67. pont).

71 Ezzel szemben, ami a KVT-vé minősített területeket illeti, az élőhelyirányelv 7. cikke előírja, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe többek között az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek, annak hatálybalépése időpontjától, vagy a madárvédelmi irányelv szerinti minősítés időpontjától kezdve, ha az későbbi (2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72 Következésképpen a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése kizárólag a „Campiñas de Sevilla” elnevezésű földrajzi terület KVT-vé történő besorolását megelőző helyzetre alkalmazandó.

73 E tekintetben, amint arra a jelen ítélet 52. pontja emlékeztet, a Bíróság megállapította, hogy az IBA 98, amely tartalmazza a Spanyolország területén található, madárvédelmi szempontból jelentős területek aktualizált jegyzékét, amely ellentétes tudományos bizonyítékok hiányában hivatkozási alapul szolgálhat annak mérlegelésekor, hogy e tagállam megfelelő számú és méretű területet nyilvánított-e KVT-nek ahhoz, hogy védelmet biztosítson a madárvédelmi irányelv I. mellékletében felsorolt valamennyi madárfajnak és az ott nem szereplő vándorfajoknak.

74 Márpedig nem vitatott, hogy a „Campiñas de Sevilla” elnevezésű földrajzi terület, amely Sevilla tartományban található, a madárvédelmi irányelv I. mellékletében szereplő pusztai madárfajoknak ad otthont, így a 2008. július 29-i határozattal KVT-vé történő kijelölését megelőzően szerepelt az IBA 98-ban.

75 Úgy tűnik tehát, hogy a 2008. július 29-ét megelőzően KVT-vé minősítendő területek a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatában említett védelmi rendszer alá tartoznak, a jelen ítélet 70. és 71. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően.

76 Másodszor a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek nem teljesítésének alátámasztásához a Bíróságnak az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdésének a megsértésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatára kell értelemszerűen hivatkozni, mivel ez utóbbi rendelkezés szövege messzemenőig megfelel a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdése első mondata szövegének (2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 77 Ezen ítélkezési gyakorlat szerint az érintett rendelkezés megsértését akkor kell megállapítani, mihelyt a Bizottság bizonyítja annak a valószínűségét vagy kockázatát, hogy a projekt károsítja a védett madárfajok élőhelyeit vagy e fajokat jelentős mértékben zavarja (2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 70. pont).
- 78 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság bizonyította-e annak a valószínűségét vagy kockázatát, hogy a szóban forgó projekt a „Campiñas de Sevilla” terület késedelmesen KVT-vé minősített részében az előző pontban említett kárt vagy zavart idéz elő.
- 79 Az iratokból kitűnik, hogy az olyan gyorsvasútvonal megépítése, amely többek között vágányok, egy megemelt peron megépítését, valamint földmunkálatokat tesz szükségessé, és olyan területen halad át, amely a madárvédelmi irányelv I. mellékletében szereplő több madárfajnak is otthont ad, jelentős zavart, valamint a védett madárfajok élőhelyeinek a károsodását idézheti elő.
- 80 Nem vitatott, amint a Spanyol Köztársaság érvel, hogy e tagállam tett bizonyos, az építési munkálatok hatásainak ellentételezésére irányuló intézkedéseket, mint például az ilyen munkálatoknak a madarak szaporodási idenye alatt történő korlátozása vagy éppen a vasútvonal menti sétautak megépítése.
- 81 Mindazonáltal, amint azt lényegében a főtanácsnok az indítványa 75. és 77. pontjában megállapította, ezen intézkedések nem zárják ki, hogy az új vasúti peron, amely bizonyos madárfajok, mint például az *Otis tarda* fontos élőhelyén halad át, jelentős zavarokat okozhat, és a védett madarak élőhelyének károsodását idézheti elő.
- 82 Az a tény, hogy a Spanyol Királyság szerint nőtt a szóban forgó madárállomány, nem kérdőjelezheti meg e szóban forgó érvelést.
- 83 Emlékeztetni kell arra, hogy a védelmi kötelezettség ugyanis azelőtt fennáll, hogy a madarak számának csökkenését megállapítanak, vagy hogy valamely védett madárfaj eltűnésének veszélye ténylegessé válna (2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 84 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Spanyol Köztársaság 2008. július 29. előtt nem teljesítette a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, és hogy a Bizottság keresetének e tekintetben helyt kell adni.
- 85 Ezzel szemben nem fogadható el a Bizottság azon érve, amely szerint a szóban forgó vasútvonal üzemeltetése jelentős hatást gyakorol az érintett területen jelen lévő madarakra, többek között a zaj okozta zavarok, valamint az áramütés és az ütközés veszélye miatt.
- 86 Amint azt ugyanis a főtanácsnok az indítványa 69. pontjában megállapította, a vasútvonal üzemeltetéséhez szükséges későbbi munkálatoknak, egy újabb környezeti hatásvizsgálatot követő esetleges engedélyezéséhez kapcsolódó hatásokról van szó, míg a vitatott projekt a fennálló infrastruktúra javítására, többek között egy megemelt peron megépítésére irányul.

Az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdésének megsértésére alapított harmadik kifogásról

A felek érvei

- 87 Harmadik kifogásában a Bizottság úgy érvel, hogy a Spanyol Királyság a „Campiñas de Sevilla” terület KVT-vé minősítése óta nem teljesíti az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

- 88 E tekintetben lényegében a második kifogás keretében és a jelen ítélet 65. és 66. pontjában kifejtett érveket veszi át.
- 89 A Spanyol Királyság álláspontja szerint a szóban forgó terület KTV-vé minősítése óta elfogadta az összes intézkedést ahhoz, hogy megfeleljen az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdésének.
- 90 Álláspontja szerint a Bizottság nem bizonyította a szóban forgó vasútvonal építési munkálatai és annak üzemeltetése során a madarakra gyakorolt jelentős hatás elkerülése érdekében tett megfelelő védelmi intézkedések elégtelenségét vagy hiányát.
- 91 Egyébiránt a Spanyol Királyság úgy érvel, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdése nem írja elő a jövőbeni aktusok által esetlegesen okozott veszélyeket megelőző javító intézkedések azonnali elfogadását. Valójában a Bizottság által meghatározott veszélyek csak a munkálatokra irányuló második projekt végrehajtása esetében jelennek meg, amely projekt kezdetének időpontja még nem került meghatározásra, és e veszélyek a bekövetkezésüket megelőzően semlegesülnek.

A Bíróság álláspontja

- 92 Emlékeztetni kell arra, hogy az élőhelyirányelv 7. cikke előírja a KVT-vé minősített területeket illetően, hogy a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek helyébe többek között az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek, az utóbbi irányelv hatálybalépése időpontjától, vagy a madárvédelmi irányelv szerinti minősítés időpontjától kezdve, ha az későbbi (2007. december 18-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 93 Mivel a „Campiñas de Sevilla” területet 2008. július 29-én minősítették KVT-vé, a jelen ügyben az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdését ettől az időponttól kell alkalmazni az említett területre.
- 94 Meg kell állapítani, hogy valamely tevékenység csak akkor felel meg az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdésének, ha biztosított, hogy az nem okoz semmiféle olyan zavart, amely alkalmas arra, hogy jelentősen sértse az említett irányelv célkitűzéseit, különösen az irányelv által előírt védelmi célkitűzéseket (2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 95 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdése, ugyanúgy, mint a madárvédelmi irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondata, előírja a tagállamok számára azt a kötelezettséget, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket az utóbbi cikk (1) bekezdése szerint kijelölt KVT-ken az olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke az irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet (2007. szeptember 20-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-388/05, EU:C:2007:533, 26. pont).
- 96 Ebből következik, hogy a harmadik kifogás csak akkor megalapozott, ha a Bizottság jogilag megkövetelt módon bizonyítja, hogy a Spanyol Királyság nem hozta meg a megfelelő intézkedéseket annak elkerülése érdekében, hogy a gyorsvasútvonalnak a „Campiñas de Sevilla” területen folytatott építési munkálatai – amennyiben a „Campiñas de Sevilla” terület 2008. július 29-én történő KVT-vé minősítése után zajlottak le – ne járjanak az említett madárvédelmi irányelv I. mellékletében szereplő pusztai madarak élőhelyeinek károsodásával, és ne okozzák e fajok olyan megzavarását, amely alkalmas arra, hogy jelentősen sértse az irányelvnek az említett fajok védelmére vonatkozó célkitűzéseit (lásd analógia útján: 2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/09, EU:C:2011:768, 128. pont).

- 97 Mindazonáltal az élőhelyirányelv 6. cikke (2) bekezdése megsértésének alátámasztása érdekében a Bizottságnak nem kell bizonyítania okozati összefüggés fennállását az új gyorsvasútvonal megépítése és az érintett fajok jelentős megzavarása között. Elegendő ugyanis az, ha ez az intézmény annak valószínűségét vagy kockázatát bizonyítja, hogy ez az építés e fajok jelentős megzavarásával jár (lásd ebben az értelemben: 2016. január 14-i Bizottság kontra Bulgária ítélet, C-141/14, EU:C:2016:8, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 98 E tekintetben kitűnik az iratokból, amint azt a főtanácsnok az indítványa 86. pontjában megállapította, hogy a szóban forgó vasútvonal építési munkálatai az érintett terület 2008. július 29-én KVT-vé történő minősítését követően is folytatódtak, és azokat csak 2009-ben szakították meg, és e munkálatok elvégzése, többek között a megemelt peron megépítése, jelentős zavarokat okozhat, és a védett madarak élőhelyének károsodását idézheti elő, és a Spanyol Királyság elfogadta, hogy a szóban forgó projekt bizonyára az *Otis tarda* állomány számára kedvező élőhelyek csökkenéséhez vezet.
- 99 Az előzőekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a harmadik kifogás részben megalapozott.
- 100 Ezzel szemben a jelen ítélet 86. pontjában hivatkozott okokkal egyező okok miatt nem fogadható el a Bizottság azon érve, amely szerint a szóban forgó vasútvonal üzemeltetése jelentős hatást gyakorol az érintett területen élő madarakra, többek között a zajártalmak, valamint az áramütés és az ütközés veszélye miatt.
- 101 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a Spanyol Királyság – mivel nem tette meg a szükséges intézkedéseket a „Campiñas de Sevilla” KVT-n található olyan a természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték – a 2008. július 29-ét megelőző időszak tekintetében nem teljesítette a madárvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, az ezen időpontot követő időszak tekintetében pedig az élőhelyirányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 102 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (3) bekezdése alapján részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit.
- 103 A jelen ügyben figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy a Bíróság a Bizottság egyes kifogásai tekintetében nem adott helyt a keresetnek.
- 104 Következésképpen a Bizottságot és a Spanyol Királyságot kötelezni kell saját költségeik viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Spanyol Királyság – mivel nem tette meg a szükséges intézkedéseket a „Campiñas de Sevilla” különleges védelmi területen található természetes élőhelytípusok és fajok élőhelyei károsodásának, valamint olyan fajok megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték – a 2008. július 29-ét megelőző időszak tekintetében nem teljesítette a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (4) bekezdéséből eredő kötelezettségeit, az ezen időpontot követő időszak tekintetében pedig a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.**

3) Az Európai Bizottság és a Spanyol Királyság maguk viselik saját költségeiket.

Aláírások